

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

సకలకర్మసిద్ధికి
శ్రీమద్రామాయణ పారాయణం

మోక్షప్రాప్తి కారకు

పారాయణ చేయవలసిన సర్గలు

మోక్షప్రాప్తి కారకు
అరణ్యకాండ - 65 నుండి 68 వ సర్గ వరకు
 $16 + 21 + 30 + 38 = 105$ శ్లోకాలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 105 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర
పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రవ్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్,
సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః,
వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం,
దేశస్యాస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం,
ఏతద్ దేశస్థిత, సర్వజనేషు, సామనస్య, సాదరభావనా సిద్ధ్యర్థం, హిందూధర్మాభిధానస్య,
సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం,
వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమ-
నిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం,
అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ,
హోమపూర్వకం, సకలవిధపుణ్యపాపబంధనివృత్తి, ద్వారా, మోక్షసామ్రాజ్యసిద్ధ్యర్థం,
శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గతే, అరణ్యకాండే, జటాయుమోక్షాత్మక,
పంచషష్ఠితమస్కర్గతః అష్టషష్ఠితమస్కర్గత-శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన,
అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

***

శ్రీ రిషిప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరిషుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

***

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పంచషష్ఠితమస్కంధః

రామభద్ర మహేస్వాస రఘువీరనృసోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రీయం చ తే ॥

తప్యమానం తథా రామం సీతాహరణకర్షితమ్ ।

లోకానామభవే యుక్తం సాంవర్తకమివానలమ్ ॥ 65.1 ॥ (2 సార్లు)

వీక్షమాణం ధనుస్సజ్యం నిశ్చ్యసన్తం పునః పునః ।

దగ్ధకామం జగత్సర్వం యుగాన్తే చ యథా హరమ్ ॥ 65.2 ॥

అదృష్టపూర్వం సంక్రుద్ధం దృష్ట్వా రామం తు లక్ష్మణః ।

అబ్రవీత్ ప్రాంజలిర్వాక్యం ముఖేన పరిశుష్యతా ॥ 65.3 ॥

పురా భూత్వా మృదుర్దాన్తః సర్వభూతహితే రతః ।

న క్రోధవశమాపన్నః ప్రకృతిం హాతుమర్హసి ॥ 65.4 ॥

చంద్రే లక్ష్మీః ప్రభా సూర్యే గతిర్వాయౌ భువి క్షమా ।

ఏతచ్చ నియతం సర్వం త్వయి చానుత్తమం యశః ॥ 65.5 ॥

ఏకస్య నాఽపరాధేన లోకాన్ హన్తుం త్వమర్హసి ।

న తు జానామి కస్యాయం భగ్నుస్సాంగ్రమికో రథః ।

కేన వా కస్య వా హేతోః సాయుధస్సపరిచ్ఛదః ॥ 65.6 ॥

ఖురనేమిక్షతశ్చాయం సిక్తో రుధిరబిందుభిః ।

దేశో నిర్వుత్తసంగ్రామః సుఘోరః పార్థివాత్మజ ॥ 65.7 ॥

ఏకస్య తు విమర్దోఽయం న ద్వయోర్వదతాంవర ।

న హి వృత్తం హి పశ్యామి బలస్య మహతః పదమ్ ॥ 65.8 ॥

వైకస్య తు కృతే లోకాన్ వినాశయితుమర్హసి ।

యుక్తదణ్డా హి మృదవః ప్రశాంతా వసుధాధిపాః ॥ 65.9 ॥

సదా త్వం సర్వభూతానాం శరణ్యః పరమా గతిః ।

కో ను దారప్రణాశం తే సాధు మన్యేత రాఘవ ॥ 65.10 ॥

సరితస్సాగరాశ్చైలాః దేవగంధర్వదానవాః ।

నాలం తే విప్రియం కర్తుం దీక్షితస్యేవ సాధవః ॥ 65.11 ॥

యేన రాజన్ హృతా సీతా తమన్వేషితుమర్హసి ।

మద్వితియో ధనుష్పాణిః సహాయైః పరమర్షిభిః ॥ 65.12 ॥

సముద్రం చ విచేష్యామః పర్వతాంశ్చ వనాని చ ।

గుహాశ్చ వివిధా ఘోరాః నదీః పద్మవనాని చ ॥ 65.13 ॥

దేవగంధర్వలోకాంశ్చ విచేష్యామస్సమాహితాః ।

యావన్నాధిగమిష్యామః తవ భార్యాపహారిణమ్ ॥ 65.14 ॥

న చేత్సామ్నా ప్రదాస్యన్తి పత్నీం తే త్రిదశేశ్వరాః ।

కోసలేంద్ర తతః పశ్చాత్ ప్రాప్తకాలం కరిష్యసి ॥ 65.15 ॥

శీలేన సామ్నా వినయేన సీతాం, నయేన న ప్రాప్యసి చేన్నరేంద్ర ।

తతస్సముత్పాదయ హేమపుంఖైః, మహేంద్రవజ్రప్రతిమైశ్శరాఘైః ॥ 65.16 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పంచషష్ఠితమస్కర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే షట్షష్ఠితమస్కర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తం తథా శోకసంతప్తం విలపన్తమనాథవత్ ।

మోహేన మహతాఽఽ విష్టం పరిద్యూనమచేతనమ్ ॥ 66.1 ॥ (2 సార్లు)

తతస్సామిత్రిరాశ్వాస్య ముహూర్తాదివ లక్షణః ।

రామం సంబోధయామాస చరణౌ చాభిషేడయన్ ॥ 66.2 ॥

మహతా తపసా రామ మహతా చాపి కర్మణా ।

రాజ్ఞా దశరథేనాఽసి లబ్ధోఽమృతమివామరైః ॥ 66.3 ॥

తవ చైవ గుణైర్బద్ధః త్వద్వియోగాన్మహీపతిః ।

రాజా దేవత్వమాపన్నః భరతస్య యథాశ్రుతమ్ ॥ 66.4 ॥

యది దుఃఖమిదం ప్రాప్తం కాకుత్స్థ న సహిష్యసే ।

ప్రాకృతశ్చాల్పసత్త్వశ్చ ఇతరః కస్యహిష్యతి ॥ 66.5 ॥

దుఃఖితో హి భవాన్ లోకాన్ తేజసా యది ధక్ష్యతే ।

ఆర్తాః ప్రజా నరవ్యాఘ్రు క్వ ను యాస్యన్తి నిర్ఘృతిమ్ ॥ 66.6 ॥

ఆశ్వసిహి నరశ్రేష్ఠ ప్రాణినః కస్య నాపదః ।

సంస్పృశంత్యగ్నివద్రాజన్ క్షణేన వ్యపయాంతి చ ॥ 66.7 ॥

లోకస్వభావ ఏవైషః యయాతిర్నహుషాత్మజః ।

గతశ్శక్రేణ సాలోక్యమ్ అనయన్తం తమస్స్పృశత్ ॥ 66.8 ॥

మహర్షిర్యో వసిష్ఠస్తు యః పితుర్నః పురోహితః ।

అహ్ని పుత్రశతం జజ్ఞే తథైవాస్య పునర్జాతమ్ ॥ 66.9 ॥

యా చేయం జగతాం మాతా దేవీ లోకనమస్కృతా ।

అస్యాశ్చ చలనం భూమేః దృశ్యతే సత్యసంశ్రవ ॥ 66.10 ॥

యా ధర్మా జగతాం నేత్రో యత్ర సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ।
ఆదిత్యచంద్రో గ్రహణమ్ అభ్యుపేతౌ మహాబలౌ ॥ 66.11 ॥

సుమహాన్వృషి భూతాని దేవాశ్చ పురుషర్షభ ।
న దైవస్య ప్రముంచంతి సర్వభూతాని దేహినః ॥ 66.12 ॥

శక్రాదిష్వపి దేవేషు వర్తమానౌ నయానయౌ ।
శ్రూయేతే నరశార్దూల న త్వం శోచితుమర్హసి ॥ 66.13 ॥

నష్టాయామపి వైదేహ్యం హృతాయామపి చానఘు ।
శోచితుం నార్హసే వీర యథాన్యః ప్రాకృతస్తథా ॥ 66.14 ॥

త్వద్విధా న హి శోచన్తి సతతం సత్యదర్శినః ।
సుమహాత్స్వపి కృచ్ఛేషు రామానిర్విణ్ణదర్శనాః ॥ 66.15 ॥

తత్త్వతో హి నరశ్రేష్ఠ బుద్ధ్యా సమనుచిన్తయ ।
బుద్ధ్యా యుక్తా మహాప్రాజ్ఞాః విజానన్తి శుభాశుభే ॥ 66.16 ॥

అదృష్టగుణదోషాణామ్ అధ్రువాణాం తు కర్మణామ్ ।
నాన్తరేణ క్రియాం తేషాం ఫలమిష్టం ప్రవర్తతే ॥ 66.17 ॥

త్వమేవ హి పురా రామ మామేవం బహుశోఽన్వశాః ।
అనుశిష్యాద్ధి కో ను త్వామ్ అపి సాక్షాద్భృహస్పతిః ॥ 66.18 ॥

బుద్ధిశ్చ తే మహాప్రాజ్ఞ దేవైరపి దురన్వయా ।
శోకేనాభిప్రసుప్తం తే జ్ఞానం సంబోధయామ్యహమ్ ॥ 66.19 ॥

దివ్యం చ మానుషం చ త్వమ్ ఆత్మనశ్చ పరాక్రమమ్ ।
ఇక్ష్వాకువృషభావేక్ష్య యతస్య ద్విషతాం వధే ॥ 66.20 ॥

కిం తే సర్వవినాశేన కృతేన పురుషర్షభ ।
తమేవ త్వం రిపుం పాపం విజ్ఞాయోద్ధర్తుమర్హసి ॥ 66.21 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే షట్షష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే సప్తషష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

పూర్వజోఽప్యుక్తమాత్రస్తు లక్ష్యణేన సుభాషితమ్ ।
సారగ్రాహీ మహాసారం ప్రతిజగ్రాహ రాఘవః ॥ 67.1 ॥ (2 సార్లు)

సన్నిగృహ్య మహాబాహుః ప్రవృత్తం కోపమాత్మనః ।
అవష్టభ్య ధనుశ్చిత్రం రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ ॥ 67.2 ॥

కిం కరిష్యావహే వత్స క్వ వా గచ్ఛావ లక్ష్మణ ।
కేనోపాయేన పశ్యేయం సీతామితి విచింతయ ॥ 67.3 ॥

తం తథా పరితాపార్తం లక్ష్మణో రామమబ్రవీత్ ।
ఇదమేవ జనస్థానం త్వమన్వేషితుమర్హసి ।
రాక్షసైర్బహుభిః కీర్ణం నానాద్రుమలతాయుతమ్ ॥ 67.4 ॥

సంతీహ గిరిదుర్గాణి నిర్దరాః కన్దరాణి చ ।
గుహాశ్చ వివిధా ఘోరాః నానామృగగణాకులాః ॥ 67.5 ॥

ఆవాసాః కిన్నరాణాం చ గంధర్వభవనాని చ ।
తాని యుక్తో మయా సార్థం త్వమన్వేషితుమర్హసి ॥ 67.6 ॥

త్వద్విధా బుద్ధిసంపన్నాః మహాత్మానో నరర్షభ ।
ఆపత్సు న ప్రకమ్పన్తే వాయువేగైరివాచలాః ॥ 67.7 ॥

ఇత్యుక్తస్తద్వనం సర్వం విచచార సలక్ష్మణః ॥ 67.8 ॥
క్రుద్ధో రామశ్శరం ఘోరం సన్దాయ ధనుషి క్షురమ్ ।

తతః పర్వతకూటాభం మహాభాగం ద్విజోత్తమమ్ ।
దదర్శ పతితం భూమౌ క్షతజార్ద్రం జటాయుషమ్ ॥ 67.9 ॥

తం దృష్ట్వా గిరిశృంగాభం రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ ।
అనేన సీతా వైదేహీ భక్షితా నాత్ర సంశయః ॥ 67.10 ॥

గృధ్రరూపమిదం రక్షః వ్యక్తం భవతి కాననే ।
భక్షయిత్వా విశాలాక్షీమ్ ఆస్తే సీతాం యథాసుఖమ్ ॥ 67.11 ॥

వినం వధిష్యే దీప్తాస్యైః ఘోరైర్బాణైరజిహ్మగైః ॥ 67.12 ॥
ఇత్యుక్త్యాభ్యపతద్బుధ్రం సన్దాయ ధనుషి క్షురమ్ ।

క్రుద్ధో రామస్సముద్రాంతాం కమ్పయన్నివ మేదినీమ్ ॥ 67.13 ॥
తం దీనం దీనయా వాచా సఫేనం రుధిరం వమన్ ।

అభ్యభాషత పక్షీ తు రామం దశరథాత్మజమ్ ॥ 67.14 ॥
యామోషధిమివాయుష్మన్ అన్వేషసి మహావనే ।

సా దేవీ మమ చ ప్రాణాః రావణేనోభయం హృతమ్ ॥ 67.15 ॥
త్వయా విరహితా దేవీ లక్ష్మణేన చ రాఘవ ।

హ్రాయమాణా మయా దృష్ట్వా రావణేన బలీయసా ॥ 67.16 ॥

సీతామభ్యవపన్నోఽహం రావణశ్చ రణే మయా ।
విధ్వంసితరథశ్చాత్ర సాతితో ధరణీతలే ॥ 67.17 ॥

ఏతదస్య ధనుర్భగ్నుమ్ ఏతదస్య శరావరమ్ ।
అయమస్య రథో రామ భగ్నుసాంగ్రామికో మయా ॥ 67.18 ॥

అయం తు సారథిస్తస్య మత్పక్షనిహతో యుధి ॥ 67.19 ॥

పరిశ్రాంతస్య మే పక్షా చిత్త్వా ఖడ్గేన రావణః ।
సీతామదాయ వైదేహీమ్ ఉత్పాత విహాయసమ్ ॥ 67.20 ॥

రక్షసా నిహతం పూర్వం న మాం హన్తుం త్వమర్హసి ॥ 67.21 ॥

రామస్తస్య తు విజ్ఞాయ బాష్పపూర్ణముఖస్తదా ।
ద్విగుణీకృతతాపార్తః సీతాసక్తాం ప్రియాం కథామ్ ॥ 67.22 ॥

గృధ్రరాజం పరిష్పజ్య పరిత్యజ్య మహద్ధనుః ।
నిపసాతాఽవశో భూమౌ రురోద సహలక్ష్మణః ॥ 67.23 ॥

ఏకమేకాయనే దుర్గే నిశ్చ్యుసంతం కథంచన ।
సమీక్ష్య దుఃఖితతరః రామస్సౌమిత్రిమబ్రవీత్ ॥ 67.24 ॥

రాజ్యాద్భ్రంశో వనే వాసః సీతా నష్టా ద్విజో హతః ।
ఈదృశీయం మమాలక్ష్మీః నిర్దహేదపి పావకమ్ ॥ 67.25 ॥

సమ్పూర్ణమపి చేదద్య ప్రతరేయం మహేలాదధిమ్ ।
సోఽపి నూనం మమాలక్ష్మ్యా విశుష్యేత్సరితాం పతిః ॥ 67.26 ॥

నాస్త్వభాగ్యతరో లోకే మత్తోఽస్మిన్ సచరాచరే ।
యేనేయం మహతీ ప్రాప్తా మయా వ్యసనవాగురా ॥ 67.27 ॥

అయం పితృవయస్యో మే గృధ్రరాజో జరాన్వితః ।
శేతే వినిహతో భూమౌ మమ భాగ్యవిపర్యయాత్ ॥ 67.28 ॥

ఇత్యేవముక్త్యా బహుశః రాఘవస్సహలక్ష్మణః ।
జటాయుషం చ పస్పర్శ పితృస్నేహం విదర్శయన్ ॥ 67.29 ॥

నికృత్తపక్షం రుధిరావసిక్తం, స గృధ్రరాజం పరిరభ్య రామః ।
క్య మైథిలీ ప్రాణసమా మమేతి, విముచ్య వాచం నిపసాత భూమౌ ॥ 67.30 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే సప్తషష్ఠితమస్కర్ణః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే అష్టషష్ఠితమస్కర్ణః

రామభద్ర మహేస్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

రామస్సప్రేక్ష్య తం గృధ్రం భువి రాద్రేణ పాతితమ్ ।

సౌమిత్రిం మిత్రసమ్పన్నమ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 68.1 ॥ (2 సార్లు)

మమాయం నూనమర్థేషు యతమానో విహంగమః ।

రాక్షసేన హతస్సంఖ్యే ప్రాణాన్స్త్యక్ష్యతి దుస్త్వజాన్ ॥ 68.2 ॥

అయమస్య శరీరేఽస్మిన్ ప్రాణో లక్షణ విద్యతే ।

తథా హి స్వరహీనోఽయం విక్లవస్సముదీక్షతే ॥ 68.3 ॥

జటాయో యది శక్నోషి వాక్యం వ్యాహరితుం పునః ।

సీతామాఖ్యాహి భద్రం తే వధమాఖ్యాహి చాత్మనః ॥ 68.4 ॥

కిం నిమిత్తోఽహరత్ప్రీతాం రావణస్తస్య కిం మయా ।

అపరాధం తు యం దృష్ట్వా రావణేన హృతా ప్రియా ॥ 68.5 ॥

కథం తచ్చంద్రసంకాశం ముఖమాసీన్మనోహరమ్ ।

సీతయా కాని చోక్తాని తస్మిన్ కాలే ద్విజోత్తమ ॥ 68.6 ॥

కథం వీర్యః కథం రూపః కిం కర్మా స చ రాక్షసః ।

క్వ చాస్య భవనం తాత బ్రూహి మే పరిపృచ్ఛతః ॥ 68.7 ॥

తముద్వీక్ష్యాథ దీనాత్మా విలపన్తమనన్తరమ్ ।

వాచాతిసన్నయా రామం జటాయురిదమబ్రవీత్ ॥ 68.8 ॥

హృతా సా రాక్షసేన్ద్ఘేణ రావణేన విహాయసా ।

మాయామాస్థాయ విపులాం వాతదుర్దినసంకులామ్ ॥ 68.9 ॥

పరిశ్రాన్తస్య మే తాత పక్షౌ ఛిత్వా స రాక్షసః ।

సీతామాదాయ వైదేహీం ప్రయాతో దక్షిణాం దిశమ్ ॥ 68.10 ॥

ఉపరుధ్యన్తి మే ప్రాణాః దృష్టిర్భ్రమతి రాఘవ ।

పశ్యామి వృక్షాన్ సౌవర్ణాన్ ఉశీరకృతమూర్ధజాన్ ॥ 68.11 ॥

యేన యాతో ముహూర్తేన సీతామాదాయ రావణః ।

విప్రణష్టం ధనం క్షిప్రం తత్స్వామీ ప్రతిపద్యతే ॥ 68.12 ॥

విన్దో నామ ముహూర్తోఽయం స చ కాకుత్స్థ నాఽబుధత్ ।

త్వత్ప్రియాం జానకీం హృత్వా రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

ఝషవద్భృడిశం గృహ్య క్షిప్రమేవ వినశ్యతి ॥ 68.13 ॥

న చ త్వయా వ్యథా కార్యా జనకస్య సుతాం ప్రతి ।

వైదేహ్యో రంస్యసే క్షిప్రం హత్వా తం రాక్షసం రణే ॥ 68.14 ॥

అసమ్మాధస్య గృధ్రస్య రామం ప్రత్యనుభాషతః ।
 ఆస్యాత్సుసావ రుధిరం మ్రియమాణస్య సామిషమ్ ॥ 68.15 ॥
 పుత్రో విశ్రవసస్సాక్షాత్ భ్రాతా వైశ్రవణస్య చ ।
 ఇత్యుక్త్వా దుర్లభాన్ ప్రాణాన్ ముమోచ పతగేశ్వరః ॥ 68.16 ॥
 బ్రూహి బ్రూహీతి రామస్య బ్రువాణస్య కృతాంజలేః ।
 త్వక్త్వా శరీరం గృధ్రస్య జగ్ముః ప్రాణా విహాయసమ్ ॥ 68.17 ॥
 స నిక్షిప్య శిరో భూమౌ ప్రసార్య చరణౌ తదా ।
 విక్షిప్య చ శరీరం స్వం పసాత ధరణీతలే ॥ 68.18 ॥
 తం గృధ్రం ప్రేక్ష్య తామ్రాక్షం గతాసుమచలోపమమ్ ।
 రామస్సుబహుభిర్దుఃఖైః దీనస్సామిత్రిమబ్రవీత్ ॥ 68.19 ॥
 బహూని రక్షసాం వాసే వర్షాణి వసతా సుఖమ్ ।
 అనేన దండకారణ్యే విశీర్ణమిహ పక్షిణా ॥ 68.20 ॥
 అనేకవార్షికో యస్తు చిరకాలసముత్థితః ।
 సోఽయమద్య హతశ్చేతే కాలో హి దురతిక్రమః ॥ 68.21 ॥
 పశ్య లక్ష్మణ గృధ్రోఽయమ్ ఉపకారీ హతశ్చ మే ।
 సీతామభ్యవపన్నో వై రావణేన బలీయసా ॥ 68.22 ॥
 గృధ్రరాజ్యం పరిత్యజ్య పితృపైతామహం మహత్ ।
 మమ హేతోరయం ప్రాణాన్ ముమోచ పతగేశ్వరః ॥ 68.23 ॥
 సర్వత్ర ఖలు దృశ్యన్తే సాధవో ధర్మచారిణః ।
 శూరాశ్చరణ్యాస్సామిత్రే తిర్యగ్యోనిగతేష్వపి ॥ 68.24 ॥
 సీతాహరణజం దుఃఖం న మే సౌమ్య తథావిధమ్ ।
 యథా వినాశే గృధ్రస్య మత్కృతే చ పరస్తప ॥ 68.25 ॥
 రాజా దశరథశ్రీమాన్ యథా మమ మహాయశాః ।
 పూజనీయశ్చ మాన్యశ్చ తథాఽయం పతగేశ్వరః ॥ 68.26 ॥
 సామిత్రే హర కాప్యాని నిర్మథిష్యామి పావకమ్ ।
 గృధ్రరాజం దిధక్షామి మత్కృతే నిధనం గతమ్ ॥ 68.27 ॥
 నాథం పతగలోకస్య చితామారోప్య రాఘవ ।
 ఇమం ధక్ష్యామి సామిత్రే హతం రాద్రేణ రక్షసా ॥ 68.28 ॥
 యా గతిర్యజ్జశీలానామ్ ఆహితాగ్నేశ్చ యా గతిః ।
 అపరావర్తినాం యా చ యా చ భూమిప్రదాయినామ్ ॥ 68.29 ॥
 మయా త్వం సమనుజ్ఞాతః గచ్ఛ లోకాననుత్తమాన్ ।
 గృధ్రరాజ మహాసత్త్వ సంస్కృతశ్చ మయా వ్రజ ॥ 68.30 ॥

ఏవముక్త్యా చితాం దీప్తామ్ ఆరోప్య పతగేశ్వరమ్ ।

దదాహ రామో ధర్మాత్మా స్వబన్ధుమివ దుఃఖితః ॥ 68.31 ॥

రామోఽథ సహసౌమిత్రిః వనం గత్వా స వీర్యవాన్ ।

స్థూలాన్ హత్వా మహారోహీన్ అనుతస్తార తం ద్విజమ్ ॥ 68.32 ॥

రోహిమాంసాని చోత్కృత్య పేశీకృత్య మహాయశాః ।

శకునాయ దదౌ రామః రమ్యే హరితశాద్వలే ॥ 68.3 ॥

యత్తత్రైతస్య మర్త్యస్య కథయన్తి ద్విజాతయః ।

తత్స్వర్గగమనం తస్య పిత్ర్యం రామో జజాప హ ॥ 68.34 ॥

తతో గోదావరీం గత్వా నదీం నరవరాత్మజౌ ।

ఉదకం చక్రతుస్తస్మై గృధ్రరాజాయ తావుభౌ ॥ 68.35 ॥

శాస్త్రదృష్టిన విధినా జలే గృధ్రాయ రాఘవౌ ।

స్నాత్వా తౌ గృధ్రరాజాయ ఉదకం చక్రతుస్తదా ॥ 68.36 ॥

స గృధ్రరాజః కృతవాన్ యశస్కరం, సుదుష్కరం కర్మ రణే నిసాతితః ।

మహర్షికల్పేన చ సంస్కృతస్తదా, జగామ పుణ్యాం గతిమాత్మనశ్శుభామ్ ॥ 68.37 ॥

కృతోదకౌ తావపి పక్షిసత్తమే, స్థిరాం చ బుద్ధిం ప్రణిధాయ జగ్మతుః ।

ప్రవేశ్య సీతాధిగమే తతో మనః, వనం సురేంద్రావివ విష్ణువాసవౌ ॥ 68.38 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే అష్టషష్ఠితమస్కర్ణః

